

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

בעניין: 1. עיזבון המנוח טאהר מוחמד זייד ז"ל

2. עאטף מוחמד נאג'י זייד

3. עזיזה זייד

התובעים

נ ג ד

מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ת"א

הנתבעת

1

החלטה

2

3

4

מהות הבקשה וטענות הצדדים

5

6 בפניי בקשת הנתבעת להגיש תדפיס מאתר האינטרנט בכל הנוגע לחברותו ו/או
7 השתייכותו של המנוח לארגון החמאס כראיה לתוכנו.

8

9 הנתבעת מתבססת בבקשתה על סעיף 5ב לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות
10 המדינה), תשי"ב-1952 (להלן: "חוק הנזיקים האזרחיים") הפוטר את המדינה
11 מאחריות כלפי מי שניזוק בעת שפעל בשליחותו או מטעמו של נתין מדינת אויב, חבר
12 או פעיל בארגון מחבלים.

13

14 הנתבעת מצרפת לבקשתה תעודת עובד ציבור של הגב' סופיה משעניה ממשרד
15 הבטחון, המשמשת כמתורגמנית ומאתרת פרסומים והודעות באתרי אינטרנט
16 איסלאמיים בה נטען כי במסגרת החקירה ואיסוף החומר בתיק הנדון, אותרה על

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1 ידה הודעה באתר האינטרנט של ארגון החמאס, לפיה המנוח היה חבר בתנועת
2 החמאס וכי פורסמה הודעה בדבר מותו באתר האינטרנט של התנועה. לשונה של
3 ההודעה המתורגמת: "היום בשעות הבוקר מת מפצעיו השהיד הצעיר טאהר עאטף
4 מחמוד זייד, בן 17, מיעבד באזור ג'נין... השהיד הנ"ל היה נחשב לאחר הצעירים
5 הפעילים במסגדי יעבד ובתנועת הסטודנטים האיסלאמית של המסגדים".

6
7 הנתבעת טוענת כי מדברים אלה ניתן ללמוד כי המנוח פעל בעת האירוע במהלכו
8 נפגע בשליחותו או מטעמו של ארגון מחבלים. כן טוענת הנתבעת כי במקרה הנדון
9 לא ניתן היה להביא ראיות טובות יותר להיותו של המנוח חבר בארגון החמאס
10 והמידע אשר הגשתו מתבקשת הינו הראיה הטובה ביותר ומשכך מתבקשת הגשתו
11 כראיה.

12
13 הנתבעת מפנה בבקשתה להחלטת כב' השופטת מיכל אגמון בבש"א 4995/05 פלונית
14 נ' בזק בינלאומי בע"מ שם נקבע כי יש לתת משקל ראייתי מלא לראיות הנאספות
15 מן המרחב הוירטואלי בתנאי שלוו בעדות בדבר מהימנותן.

16
17 התובעים מתנגדים לבקשה.

18 ראשית טוענים התובעים כי הנתבעת זנחה את טענותיה המתבססות על הודעה
19 באתר האינטרנט של ארגון החמאס אותן העלתה במסגרת בקשה למחיקת התביעה
20 על הסף שהגישה ביום 8.1.06 ואשר ההחלטה בה הושתה בשל קיומו של דיון בעניין
21 חוקיות החוק במסגרת בג"ץ 8276/05 עדאללה ואח' נ' משרד הביטחון ואח'. לטענת
22 התובעים, גם לאחר החלטה בבג"ץ האמור וחודשו ההליכים בתיק דנן הנתבעת לא
23 פעלה לרענון ההליכים בבקשה אשר הוגשה על ידה.

24
25 לגופו של עניין טוענים התובעים כי התעודה שהוגשה על ידי הגב' משעניה אינה
26 תעודת עובד ציבור כהגדרתה בפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א- 1971 (להלן:

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1 "פקודת הראיות") שכן אינה בבחינת "מסמך רשמי". התובעים מציינים כי אינם
 2 חולקים על האפשרות שאתר אינטרנט יכול להיות מסמך רשמי, לרבות המידע
 3 שמפיקים ממנו, בהנחה שמדובר באתר השייך לרשות מרשויות המדינה ונמצא
 4 בשליטתה, אלא שאתר האינטרנט של ארגון החמאס אינו עומד בקריטריונים אלה.
 5
 6 עוד טוענים התובעים כי ניסיונה של הנתבעת להגיש את התדפיס מנוגדת לדרכי
 7 ההגשה המקובלות של ראיות על ידי עד מגיש ומאמת ובכפוף לזכות חקירה נגדית
 8 במיוחד לאור השלב המתקדם בו מצוי התיק והחלטת בית המשפט מיום 1.4.09
 9 לפיה לא תותר שמיעת ראיות נוספות והתיק נקבע לסיכומים.
 10
 11 עוד וטוענים מוסיפים התובעים לעניין קבילותה של הראיה. לטענתם, ידיעה
 12 המתפרסמת באתר אינטרנט היא בגדר עדות שמיעה ואינה קבילה. כן טוענים
 13 התובעים כי גם אם הידיעה אכן פורסמה באתר כפי שנטען, אין בעצם הפרסום כדי
 14 להעיד על אמיתות תוכנה.
 15 בנוסף טוענים התובעים כי מסמך או פלט מאתר אינטרנט אינו מהווה רשומה
 16 מוסדית כהגדרתה בפקודת הראיות.
 17
 18 באשר לתוכן הידיעה שבאתר טוענים התובעים כי אין בתעודת עובד הציבור כל
 19 אזכור של כתובת אתר האינטרנט של ארגון החמאס, ממנו שאבה הגב' משעניה את
 20 המידע בדבר חברותו של המנוח בארגון טרור והם חולקים על כך שהמידע אכן נלקח
 21 מאתר האינטרנט של החמאס. כן טוענים התובעים כי אין ללמוד מהמודעה מאומה
 22 לגבי חברותו או פעילותו של המנוח בארגון. לטענתם, אין הסבר בידיעה מהי "תנועת
 23 הסטודנטים האיסלמית" שבה המנוח היה כביכול פעיל ומה הקשר של תנועה זאת
 24 לארגון החמאס.
 25

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1 בתשובה לתגובת התובעים טוענת הנתבעת כי לא זנחה את טענתה לגבי תחולת סעיף
2 5ב לחוק הנזיקים האזרחיים וכי העלתה טענה זו כבר בכתב הגנתה ובבקשה
3 למחיקה על הסף שהגישה.

4

5

6 באשר לתעודה אשר הוגשה ע"י הגב' משענייה טוענת הנתבעת כי מדובר בתעודת עובד
7 ציבור המעידה על מידע שהגיע לעובדת הציבור מאתר האינטרנט של החמאס.

8

9 באשר לטענת התובעים כי התדפיס אינו מהווה רשומה מוסדית טוענת הנתבעת כי
10 יש לראות בארגון החמאס, אף שהינו ארגון בלתי חוקי על פי הדין הבינלאומי והדין
11 הישראלי, מוסד המספק שירות לציבור ויש לראות את המסמך כמסמך שנערך על
12 ידי הארגון במהלך פעילותו הרגילה. כן טוענת הנתבעת כי יתר התנאים ביחס
13 לרשומה מוסדית המופיעים בחוק מתקיימים בענייננו.

14

15

דיון

16

17 הבקשה שבפני עניינה למעשה בהבאת ראיה באיחור, בתום שמיעת ההוכחות וקודם
18 להגשת סיכומים.

19

20 הכלל הוא, כי על בעל דין להגיש את כל ראיותיו כמקשה אחת, אולם ביהמ"ש רשאי להיעתר
21 לבקשה להבאת ראיות נוספות, מקום בו מצביע בעל-דין על טעמים סבירים והוגנים
22 המצדיקים סטייה מן הכלל הנ"ל (ראה ע"א 579/90 מרדכי וגילה רוזין נ' ציפורה בן – נון,
23 פ"ד מו (3) 738, 742).

24

25 בשאלת הגשתן של ראיות נוספות ביהמ"ש יתחשב, בין היתר, באופי הראיה הנוספת - האם
26 היא "פשוטה", או מורכבת והאם היא דורשת שמיעת עדים מחדש. כמו כן יבחן ביהמ"ש,

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1 האם הצד המבקש הבאת ראיה נוספת ידע או היה עליו לדעת על קיומה של ראיה זו בשלב
2 מוקדם יותר (רע"א 2137/02 אליהו ממון נ' פז חברת נפט בע"מ; בש"א (חיפה) 17554/05 -
3 לוי תולי נ' חיפה כימיקלים בע"מ).

4
5 העיקרון של הגשת הראיות כמקשה אחת מפנה את מקומו כאשר בית המשפט רואה כי
6 הגשתה של ראיה נוספת דרושה לשם ברור האמת וכי יש בה כדי לסייע לו לעמוד באופן מלא
7 ושלם על זכויותיהם המהותיות של בעלי הדין ובמקרים מסוימים אף יתיר בית המשפט
8 הבאת ראיה נוספת בערעור.

9
10 בענייננו, מדובר בראיה אשר היתה ברשות הנתבעת זמן רב עובר להגשת ראיותיה ולא היתה
11 מניעה להגישה במועד. הגשת הבקשה לצירוף ראיה בתום שמיעת ההוכחות היא חלק
12 מהתנהלותה של הנתבעת בניגוד לסדרי הדין והחלטותיי לאורך כל ההליך, כפי שצינתי
13 במספר הזדמנויות.

14
15 יחד עם זאת וחרף עיתוי הגשת הבקשה, יש לבחון האם מדובר בראיה הדרושה לשם ברור
16 האמת אשר יש בה כדי לסייע לעמוד באופן מלא ושלם על זכויותיהם המהותיות של בעלי
17 הדין. לצורך מענה על שאלה זו הנני נדרש לבחינת קבילותה ומשקלה של הראיה.

18
19 יש לזכור כי המגמה הכללית בתחום הראיות היא מעבר מקבילות למשקל, כדי לאפשר
20 לבית המשפט תמונה ראויה, והוא שיקבע בהמשך את משקלה של כל ראיה (ראו ר"ע
21 423/83 מדינת ישראל נ' עיזבון המנוחה ורד סילורמן פ"ד לז(4), 281, עמ' 286-287.

22
23 האם התעודה שהוגשה על ידי הגב' סופיה משעניה והוכתרה "תעודת עובד ציבור"
24 היא אכן כזאת?

25
26 סעיף 23 לפקודת הראיות קובע מהי תעודת עובד ציבור ומתי בית המשפט יקבלה כראיה:

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1

2

" בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות הדין,

3

לקבל כראיה תעודה על דבר שנרשם במסמך רשמי; התעודה

4

תהא חתומה בידי עובד הציבור שעשה את הרישום או את

5

המעשה או קיבל את הידיעה שנרשמה, ואם אין הוא עוד

6

באותו שירות - בידי האחראי על היחידה שבה עבד".

7

8 תעודת עובד ציבור מיועדת, בדרך כלל, להוכיח את עצם קיומו של רישום מסוים במסמך

9

רשמי ולייתר את הצורך להטריח פקיד ציבור לבית המשפט, רק לשם הוכחת עובדה זו. יש

10

גישה הרואה בתעודת עובד ציבור גם ראיה לאמיתות תוכנו של הרישום (קדמי, **"על**

11

הראיות", חלק שני (מהדורת תשס"ד-2003) עמ' 811-812).

12

13 דעתי בעניין זה כדעת התובעים כי תרגום מידע אשר הופיע כביכול באתר האינטרנט של

14

החמאס, אינו בבחינת "דבר שנרשם במסמך רשמי" ומכאן שאין לראות בתעודה זו תעודת

15

עובד ציבור כהגדרתה בפקודת הראיות.

16

מאחר ותנאי לקבילותה של התעודה הוא כי בית המשפט אינו רואה חשש לעיוות דין

17

בקבלתה כראיה ומשהגעתי למסקנה כי אין מדובר בתעודת עובד ציבור כהגדרתה

18

בפקודת הראיות- אין להתיר הגשתה כראיה.

19

20 באשר להגשת התדפיס עצמו ותרגומו, הגשת ראיה מהעולם הוירטואלי כפופה, ככל

21

ראיה, לדיני הראיות.

22

23 האם התדפיס מהווה "רשומה מוסדית"?

24

סעיף 35 לפקודת הראיות מגדיר מהי "רשומה מוסדית" - **"מסמך, לרבות פלט, אשר נערך**

25

על ידי מוסד במהלך פעילותו הרגילה של המוסד".

26

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1 סעיף 36 מתייחס לקבילותה של רשומה מוסדית:

2

3 (א) רשומה מוסדית תהא ראייה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה בכל הליך
4 משפטי, אם נתקיימו כל אלה –

5 (1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע

6 נושא הרשומה בסמוך להתרחשותו;

7 (2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש

8 בהן כדי להעיד על אמיתות תוכנה של הרשומה;

9 (3) היתה הרשומה פלט - הוכח בנוסף, כי –

10 (א) דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמיתותה;

11 (ב) המוסד נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני

12 חדירה לחומר מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב.

13

14 על מנת שמסמך יהווה רשומה מוסדית עליו לעמוד בתנאים הקבועים בפקודת

15 הראיות. בענייננו, מדובר בהודעה שהתפרסמה באתר אינטרנט כלשהו אשר לטענת

16 הנתבעת הינו אתר האינטרנט של תנועת החמאס. מאחר ואין מדובר לטעמי ברישום

17 אשר נערך במהלך פעילותו הרגילה של מוסד ומשאין מדובר באיסוף נתונים ודרך

18 עריכת רשומה אשר יש בהם כדי להעיד על אמיתות תוכן הרישום, ההודעה אינה

19 בבחינת רשומה מוסדית.

20

21 מאחר והתדפיס המופיע באתר האינטרנט הינו בבחינת עדות שמיעה, הדרך להגשתו

22 הינה באמצעות עד היכול לאשר את תוכנו ולהיחקר עליו בחקירה נגדית.

23 בענייננו, הדרך האפשרית להגשת התדפיס הינה באמצעות עד היכול לאשר את תוכן

24 ההודעה, כלומר: מפרסם ההודעה או עורך האתר בו פורסמה ההודעה. התדפיס

25 לכשעצמו הינו בבחינת עדות שמיעה ואין לקבלו כראיה.

בתי המשפט

א 045464/04

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 19/05/2009

בפני כב' השופט יחזקאל הראל

1

2 בשולי הדברים אתייחס גם לתכנה של ההודעה. כעולה מתרגום ההודעה ע"י הגב' משענייה, המנוח נחשב לאחד הצעירים הפעילים של מסגדי יעבד ושל תנועת
3 הסטודנטים האיסלאמית של המסגדים. בתעודה אשר הוכתרה "תעודת עובד ציבור"
4 מציינת הגב' משענייה כי לפי ההודעה באתר האינטרנט של ארגון החמאס, המנוח
5 היה חבר בתנועת החמאס. טענה זו אינה תואמת את תרגום ההודעה ולפיה המנוח
6 היה פעיל בתנועת הסטודנטים האיסלאמית של המסגדים.
7

8

9 לא הובהר מה הקשר בין תנועת החמאס לבין תנועת הסטודנטים והאם תנועת
10 הסטודנטים קשורה לחמאס. אם מדובר בשתי תנועות שונות אזי לא הובהר האם
11 תנועת הסטודנטים נמנית גם היא על ארגוני המחבלים כהגדרתם בחוק לצורך החלת
12 סעיף 5ב' לחוק הנזיקים האזרחיים.

13

14 לאור האמור לעיל ומשהגעתי למסקנה כי התעודה אשר הוגשה על ידי הגב' משענייה
15 אינה בבחינת "תעודת עובד ציבור" ומשהתדפיס מאתר האינטרנט אינו מהווה
16 "רשומה מוסדית" וכשלעצמו אינו ראיה קבילה, אין מקום להתיר הגשת הראיה.

17

18 לאור האמור לעיל אני דוחה את הבקשה. הצדדים יגישו סיכומים בהתאם למועדים
19 שנקבעו.

20

המזכירות תשלח לצדדים העתק החלטתי זו.

ניתנה היום 19 במאי, 2009 (כ"ה באייר תשס"ט) בהעדר הצדדים

21

22

23

יחזקאל הראל, שופט